

ด่วนที่สุด
ที่ นร ๑๒๐๖/๒๗๕

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง ขอร้องหรือการจัดทำคำขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อ้างถึง หนังสือกระทรวงสาธารณสุข ที่ สธ ๐๒๐๘/๑๓๔๕๓ ลงวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีหนังสือแจ้งว่า โดยที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขได้มีนโยบายทบทวน/ปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้าง ซึ่งจากการวิเคราะห์ทบทวนแล้วเห็นว่า โรงพยาบาลศูนย์หรือโรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นสถานพยาบาลที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนงานสาธารณสุขของประเทศ จึงเห็นควรให้ปรับปรุงบทบาทภารกิจราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวงสาธารณสุขตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในส่วนของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โดยให้เพิ่มหน่วยงาน ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ส่วนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และเพื่อให้การปรับปรุงบทบาทภารกิจและโครงสร้างของสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขถูกต้องตามขั้นตอนของสำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงขอหารือจำนวน ๔ ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความและวินิจฉัยปัญหากฎหมายในการบริหารราชการแผ่นดินเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ขอร้องดังกล่าวมีประเด็นข้อกฎหมายว่า ในการจัดทำกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุขฯ ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะกำหนดหน่วยงานเพิ่มขึ้น ได้แก่ โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ได้หรือไม่ อย่างไร นั้น

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการเกี่ยวกับการตีความฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่ มาตรา ๘ ฉ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติว่า “การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ให้ออกเป็นกฎกระทรวงและให้ระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงด้วย” ซึ่งจากบทบัญญัติดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า การแบ่งส่วนราชการภายในต้องดำเนินการ

ออกเป็น...

ออกเป็นกฎกระทรวง และในกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวก็ต้องระบุอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการภายในให้ชัดเจนด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการต่างๆ ได้แสดงให้เห็นเป็นการชัดเจนว่า กรมนั้นได้มีการแบ่งส่วนราชการภายในกรมออกเป็นส่วนราชการใดบ้าง และส่วนราชการภายในกรมนั้นมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ และโดยที่มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันยังได้กำหนดให้กรมซึ่งสังกัดหรือไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง อาจแบ่งส่วนราชการเป็น (๑) สำนักงานเลขานุการกรม (๒) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกอง หรือ (๓) ส่วนราชการอื่นนอกจากสำนักงานเลขานุการกรม หรือกอง หรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากอง ตามบทบัญญัติมาตรา ๓๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น การแบ่งส่วนราชการภายในกรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ที่จะกำหนดไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการได้นั้น จึงต้องเป็นส่วนราชการตามที่มาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด

สำหรับการแบ่งส่วนราชการภายในจังหวัดนั้น โดยที่ในมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้การจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาคแบ่งเป็น (๑) จังหวัด และ (๒) อำเภอ ซึ่งในมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดให้จังหวัดแบ่งส่วนราชการเป็น (๑) สำนักงานจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไป และการวางแผนพัฒนาจังหวัดของจังหวัดนั้น และ (๒) ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้นๆ และมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันได้กำหนดให้อำเภอแบ่งส่วนราชการเป็น (๑) สำนักงานอำเภอ มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของอำเภอนั้นๆ และ (๒) ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้นในอำเภอนั้น มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรมนั้นๆ จากบทบัญญัติดังกล่าวจึงเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะมีได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การที่ส่วนราชการต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้แบ่งส่วนราชการและจัดตั้งขึ้นภายในจังหวัดและอำเภอตามมาตรา ๖๐ (๒) และมาตรา ๖๖ (๒) นั้นจะเป็นส่วนราชการในระดับใด แต่โดยที่ส่วนต่างๆ ซึ่งกระทรวง ทบวง กรม ได้จัดตั้งขึ้นในจังหวัดและอำเภอนั้นเป็นการแบ่งส่วนราชการภายในของกรม ดังนั้น การแบ่งส่วนราชการในส่วนดังกล่าวจึงต้องดำเนินการตามมาตรา ๘ ๓ ประกอบมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กล่าวคือ จะต้องมีการออกเป็นกฎกระทรวง และส่วนราชการที่จะกำหนดแบ่งส่วนราชการไว้ในกฎกระทรวงได้นั้น ต้องเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่ (๑) สำนักงานเลขานุการกรม (๒) กองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง เว้นแต่บางกรมเห็นว่าไม่มีความจำเป็นจะไม่แยกส่วนราชการตั้งขึ้นเป็นกอง หรือ (๓) ส่วนราชการอื่นนอกจากสำนักงานเลขานุการกรม หรือกอง หรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองเท่านั้น

เมื่อกรณีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงว่า กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดให้แบ่งส่วนราชการสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย (๑) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และ (๒) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแล้ว

หน่วยงานดังกล่าวจึงเป็นส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อีกทั้งเมื่อพิจารณาตามข้อหารือแล้วพบว่า (๑) โรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชนเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และ (๒) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ฉะนั้น หน่วยงานดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเมื่อโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไปและโรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ไม่เป็นหน่วยงานตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แล้ว จึงไม่สามารถกำหนดโรงพยาบาลศูนย์/โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน ในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯ ในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ไว้ในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขหารือได้แต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๒๙

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐